

5

▲ Mláďata pochopa těsně před vylétnutím z hnízda. Všechny fotografie: Ondřej Krnáč.

Neobvyklé hnízdění motáka pochopa

Ondřej Krnáč, Infocentrum ČSOP Františkovy Lázně – Komorní Hůrka

Na přelomu dubna a května roku 2012 jsem pozoroval zhruba 200–250 m jihozápadně od Komorní hůrky zajímavý pohyb. V těchto místech se totiž nachází bývalý rybníček s mokřadní vegetací o výměře necelého 1 ha, vklíněného do obilných polí. Pohybovalo se zde 5 motáků – dva páry motáka pochopa (*Circus aeruginosus*) a jeden jediný vzácného motáka lužního (*Circus pygarcus*), samice s typickou podkovovitou, bíle zbarvenou skvrnou na kostřeci. Toto seskupení motáků usilovalo o lokalitu zhruba 4–5 dní a poté zde zůstal již jen dominantní pár motáka pochopa.

Nebylo těžké během několika dalších dní nalézt hnízdo se snůškou vajec na zemi. Bližší kontroly hnízda jsem prováděl ob den a vizuálně dalekohledem denně i několik hodin. Plná snůška v polovině května čítala pět vajec. Měl jsem 32 až 33

dní čas na důkladné pozorování a studium návyků rodičů při odletech za potravou a odpočinku samice, který hlídal opodál na malém keříku. Zhruba v polovině června jsem po odletu samce prováděl kontrolu hnízda v očekávání líhnutí mladých. Odhad byl přesný. V pátek kolem 19. hodiny se líhlo první mládě (viz foto 1). Druhé mládě se vyklubalo v neděli (viz foto 2) a třetí v úterý ráno, vždy s minimálním rušením rodiči. Ti létali za potravou a frekvence jejich návratů byla 40–60 minut. Následující den, tedy ve středu, jsem začal postrádat samici. Neukázala se celou středu, čtvrtek ani v pátek ráno. Bylo mi líto dvou nevylihnutých mladých z vajec, a proto jsem se rozhodl, že jim dám šanci. Okamžitě jsem s pomocí vyrazené staré remosky, elektrického vařiče s termostatem a venkovního teploměru zhotovil funkční líheň.

1

2

3

4

Po několika hodinách se mi podařilo upřesnit teplotu na požadovaných zhruba 37,5–38°C a světe div se. Asi po dvou hodinách se z podchlazených vajec začalo ozývat šeptání mláďat. K mé velké radosti se vylíhla obě mláďata. Po vrácení do hnízda bylo zřejmé, že šanci na přežití budou mít jen velmi malou. Samec sám velmi dobře krmil první tři mladé, bohužel po dalších dvou dnech mnou odchovaná mláďata použil jako potravu pro první tři potomky.

Štěstí bylo, že počasí bylo suché a teplé a zároveň ani predátoři neobjevili hnízdo. Samec se velmi snažil a mladé zahříval sám v noci. Potravu jim předkládal pestrou – drobné hlodavce, mladé řůhyčky, drozdy či kosy. V jednom případě, zhruba ve věku tří neděl, i dospělou koroptev – zrovna v den, kdy kolega ochrání a ornitolog Ing. Dětmar Jäger přišel mladé okroužkovat (viz foto 3). Mladí nadále dobře rostli a zhruba v pěti týdnech už schopně poletovali po lokalitě. Zlom nastal v červenci, kdy začaly žně. Projíždějící kombajny v těsné blízkosti lokality vyplašily nejstarší „páteční“

mláďe (viz foto 4), které zapadlo nedaleko do pole a tím byl jeho osud zpečetěn.

Zbýlá dvě mláďata zanedlouho poté už létala téměř jako otec a učila se lovit (viz foto 5). Ještě zhruba měsíc se vracela na lokalitu nocovat se svým otcem. Poslední pozorování rodinky pochopů proběhlo 17. srpna v odpoledních hodinách. Od té doby jsem je neviděl. Doufám, že ve zdraví přežili všechny nástrahy života. Toto nezvyklé hnízdění mne velmi poučilo o životě těchto nádherných dravců.

KRÁTKÉ ZPRÁVY

■ **Jeden samec chřástala polního** ze Slavkovského lesa byl součástí přeshraničního projektu telemetrického sledování. Vysílačka se solárním dobíjením o hmotnosti 5 g byla upevněna na záda samce pojmenovaného Bohumil 1. 7. 2012 na loukách pod Horním Kramolínem. Již po 14 dnech se však jeho signál ztratil a jeho osud je tak neznámý.